

Motion till riksdagen

1985/86: Jo307

Arne Andersson i Ljung m. fl. (m)
Skogsbruket

Mot.
1985/86:
Jo307–310

Skogen är en viktig basnäring i Sverige. Betydande delar av våra exportinkomster kommer från skogsindustrin. Dessa inkomster är desto värdefullare eftersom insatsvarorna i skogsindustrin, till skillnad från många andra exportindustrier, huvudsakligen är svenska. Vi är också av andra skäl starkt beroende av skogsindustrin, inte minst från regionalpolitisk synpunkt. Skogen och skogsindustrin svarar för större delen av sysselsättningsstillfällena på många orter. Infrastrukturen, dvs. tillgång till skolor, affärer, verkstäder, bensinstationer, kommunikationer m. m., bärs i stora delar av landet upp av skogsnäringen.

De svenska skogarna är till hälften ägda av enskilda, till en fjärdedel av det allmänna och till en fjärdedel av aktiebolag.

Som synes har stat och kommun stora skogsmarker i sin ägo. Ägandet av skogsmark är inte en primär statlig eller kommunal uppgift. Skogsmarken bör om möjligt säljas till i första hand enskilda skogsbrukare. Domänverkets skogar kan med fördel användas som bytes- och tillskottsmark vid strukturförbättringar i de län där detta är en angelägen uppgift. Våra synpunkter och förslag härvidlag utvecklas närmare i motion 1985/86: N263. Den enskilde skogsbrukaren bör ha så stor frihet som möjligt att bestämma över hur skogsbruket skall bedrivas. Det får han om detaljeringsgraden i skogsvårdslagen minskar och om annan lagstiftning som berör skogsbruket förenklas.

Framför allt under senare år har skogslagstiftningen blivit allt mer detaljerad. Skogsvårdslagen reglerar i stort alla i skogsbruket normalt förekommande åtgärder. Därutöver påverkar ett stort antal andra lagar, t. ex. naturvårdslagen och ädellövskogslagen, skogsvården. Skogsbruket är numera en hårt reglerad näring. Antalet lagar, författningar, anvisningar och råd har blivit så många att de för skogsbrukaren är svåra att överblicka.

Skogsvårdslagen måste förenklas. Den bör vägleda skogsägaren till en god skogsvård och reurstillväxt och därmed till en framtida ökad avkastning. Principiellt bör lagen därför ha sin utgångspunkt i skogen som en naturresurs. Det betyder att den skall vara ett skydd mot överexploatering och ett stöd för en långsiktig utveckling av skogen. Detta synsätt leder till att skogsvårdslagen skall innehålla regler om återbeskogning efter avverkning, naturvårdshänsyn och ett skydd mot för tidig avverkning. Därjämte är ett lönsamhetskriterium nödvändigt för att skydda skogsägarna mot orimliga krav i skilda sammanhang.

Skogsvårdslagen skall inte innehålla moment som berör virkesmarknad och råvaruförsörjning till skogsindustrin. Marknadskrafterna har visat sig vara effektivare än samhällsstyrning vad gäller industrins råvaruförsörjning. En fungerande marknad ger förutsättningar för en god tidsfördelning av avverkningarna. Tvångslagar för att tvinga fram virke i lågkonjunkturer måste bestämt avvisas. Det finns uppenbara risker att sådana lagar ger såväl felaktiga volymer som sortiment i olika konjunkturfaser. De kan inte heller förenas med en fungerande marknadsekonomi. Detta bör ges rege- ringen till känna.

Ett rationellt skogsbruk kräver att produktivitetshöjande åtgärder, som t. ex. dikning, markberedning, kemisk lövslybekämpning och skogsgöds- ling används när så är lämpligt. Annars kan befaras att skogsproduktionen på sikt minskar.

Mark- och vattenförhållanden, klimat, exposition m. m. varierar starkt mellan olika områden. För att bl. a. få ett bättre utbyte av skogsråvara är det därför viktigt att inte enbart anlägga rent tekniska synpunkter vid skogsvård och skogsskötsel utan att samtidigt sträva efter största möjliga hänsyn till varierande ståndortsförhållanden. Målet måste vara ett mer ståndortsanpassat skogsbruk. Detta ger också en omväxlande och trevlig miljö.

Under föregående riksdag fattades beslut om hur och under vilka förut- sättningar det s. k. fjällnära skogsbruket skall bedrivas. Beslutet innebär hårda restriktioner för möjligheterna att avverka skog i dessa områden. Ett absolut krav är att återbeskogning skall ske. Samråd skall iakttas med bl. a. rennärigen. Skogsdriften kommer att bedrivas med en mycket stor hän- syn till andra intressen.

Skogsvårdsåtgärderna skall inte styras av statlig bidragsgivning. Att planera skog och att utveckla livskraftiga bestånd är en åtgärd som på sikt bör ge god ekonomi, och det borde ligga i varje skogsägares intresse att vidta sådana åtgärder.

En förutsättning för detta är lönsamhet i skogsbruket. Den kan öka genom att skogsvårdsavgiften sänks. De senaste årens höjningar har varit mycket ekonomiskt betungande för näringen. Skogsvårdsavgiften är för närvarande 0,8 % av skogsbruksvärdet. Intäkterna av denna går delvis till att finansiera för skogsbruket gemensamma angelägenheter. Merparten har dock blivit en extra skatt, som tas ut av skogsnärigen. Detta är otillfredsställande. I ett första steg bör avgiften sänkas till 0,3 % av skogs- bruksvärdet från den 1 juli 1986. Den bör då användas för att finansiera de för skogsbruket mest angelägna gemensamma åtgärderna, såsom bransch- institutet, information och den trygghetsförsäkring för skogsbruket som nu äntligen föreslås i budgetpropositionen.

En arbetsgrupp med representanter för näringen och regeringen bör snarast tillsättas. Gruppens uppgift skall vara att utreda och fastslå vad som kan anses vara gemensamma angelägenheter för näringen och hur dessa skall finansieras. Skogsvårdsavgiften bör på sikt avskaffas.

Det rådde stor enighet när riksdagen fattade beslut om en långsiktig satsning på stöd till skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd (5:3 skogar). Målsättningen äger fortfarande sin giltighet. Förut-

sättningarna för genomförandet har ändrats genom att budgetfinansiering ersatts med finansiering genom höjda skogsvårdsavgifter. Med anledning av vårt förslag om sänkning av skogsvårdsavgifterna föreslår vi att bidraget till skogsodling efter avverkning av lågproducerande bestånd helt tas bort. Stödet har också haft negativa effekter för miljöskyddet. Det har använts för att plantera hagmarker. Anslaget minskas alltså med 108 milj. kr.

Regeringen har föreslagit oförändrat anslag för täckande av kostnader för översiktliga skogsinventeringar (ÖSI). Med nuvarande höga detaljredovisning i inventeringarna kommer inventeringsprogrammet att förenas. Moderata samlingspartiet har i tidigare motioner ifrågasatt behovet av inventeringar. Eftersom denna redan omfattar betydande arealer bör den nu fullföljas. Vi har dock föreslagit lägre detaljeringsgrad och förenklingar i planerna. Skogsstyrelsen bör få i uppdrag att genom förenkling av planerna klara arealmålsättningen. I fjolårets budget uppräknades anslaget till ÖSI med 9 milj. kr., vilket moderata samlingspartiet avvisade. Vi anser att årets anslag bör återföras till den nivå det hade före nämnda uppräknings. För 1986/87 bör för detta ändamål anslås 37 milj. kr., dvs. en minskning med 9 milj. kr. jämfört med regeringens förslag.

Regeringen föreslår att ett oförändrat belopp av 5 milj. kr. för bidrag till anläggning av skogsfröplantager skall anslås. Vi föreslår att detta anslag av statsfinansiella skäl. De ökade kostnaderna för fröframställningen får då läggas på plantpriserna. Genom den sänkta skogsvårdsavgiften bör skogsbrukarna kunna tåla de högre plantpriserna.

Ett aktuellt hot mot skogens långsiktiga produktionsförmåga är de luftföroreningar som allvarligt har skadat skogen på kontinenten. Sådana skador har även börjat uppträda i Sverige, inte minst i de södra och västra delarna som är mest utsatta för luftföroreningar från kontinenten. Det är framför allt från hälsosynpunkt, men även från skogsbrukssynpunkt, viktigt att så snabbt som möjligt minska luftföroreningarna. Då den största mängden kommer från utlandet är det viktigt med internationella överenskommelser. Även inom landet måste kraftfulla åtgärder vidtas. I vår partimotion 1985/86:Jo708 om miljö och energi redovisas våra synpunkter och förslag i detalj.

I nu gällande byggnadslag (BL) § 136 A föreskrivs att regeringen skall pröva råvaruförbrukningen över en viss storlek för förbrukaren av skogsråvara. Moderata samlingspartiet har i tidigare motioner förordat att bestämelsen skall tas bort. Den styr bl. a. virkesutnyttjandet och motverkar utvecklingen av skogsindustrin. Det kan ifrågasättas om statliga planeringsorgan är bättre skickade att bedöma möjligheterna till råvaruförörjning än de människor som arbetar i skogsnäringen. Enligt vår mening kan skogsindustrin och skogsbruket själva klara detta. Vi yrkar än en gång att 136 A § i byggnadslagen ändras så att skogsråvaran undantas från prövning.

Hemställan

Mot. 1985/86
Jo307

Med hänsyn till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av skogsvårds- lagstiftningen med den inriktning som föreslås i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om lagar för att styra virkesavverkningarna,
3. att riksdagen beslutar att skogsvårdsavgiften från och med den 1 juli 1986 skall tas ut med 0,3 % av skogsbruksvärdet,¹
4. att riksdagen hos regeringen begär att en arbetsgrupp tillsätts i syfte att förbereda en avveckling av skogsvårdsavgiften,¹
5. att riksdagen under anslaget D 5. *Skogsvårdsstyrelserna: Investeringar* för budgetåret 1986/87 anvisar 39 860 000 kr.,
6. att riksdagen under anslaget D 6. *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 173 000 000 kr.,
7. att riksdagen under anslaget D 6. *Bidrag till skogsvård m. m.* under budgetåret 1986/87 medger att statsbidrag beviljas med högst 109 500 000 kr.,
8. att 136 A § byggnadslagen (BL) ändras i enlighet med vad som i motionen anförts.²

Stockholm den 22 januari 1986

Arne Andersson (m)
i Ljung

Sven Eric Lorentzon (m)

Jens Eriksson (m)

Ivar Virgin (m)

Ingrid Hemmingsson (m)

Ingvar Eriksson (m)

Sven Munke (m)

Bertil Danielsson (m)

Hans Dau (m)

Göthe Knutson (m)

Arne Svensson (m)

Karl-Gösta Svenson (m)

¹ 1985/86: SK291.

² 1985/86: Bo 507.